

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

Основна информация:

Име на курса: **Култивиране на лечебни растения**

Лектор: Доц. д-р Иванка Семерджиева

Телефон: (359) 898 705190

Имейл: v_semerdjieva@abv.bg

Хорариум: 30 часа

Анотация (до 150 думи):

Лечебните растения (билки) са неразделна част от съвременното общество, медицина, козметика и хранително-вкусова промишленост. През последните десетилетия използването на билки и билкови продукти се увеличава значително. Прекомерната експлоатация на естествените популации от лечебни растения е причина за намаляване на техния ресурс и изчезването на някои от тях. В този контекст, култивирането на билки представлява оптимален подход за запазване на популациите и поддържане на биоразнообразието. Освен това, този процес гарантира консистентен състав и качество на суровината, което е от съществено значение за фармацевтичната промишленост. В курса се разглеждат задължителните етапи, които предхождат създаването на една технология за определена култура. Представят се утвърдени технологии за отглеждане на някои лечебни растения, формулират се основните агротехнически понятия, предшественици в сеитбооборота и технологичните етапи. Разглеждат се специфичните изисквания на билките към факторите на околната среда и ключова им, роля в синтеза и натрупването на вторични метаболити, с оглед на постигане на желан химичен състав на суровината, както и на високи добиви.

Тематично съдържание на курса (кратко описание по теми или модули):

Модул 1: Въведение в лечебните растения

- 1.1. Изясняване на концепцията за лечебни, ароматни и етерично-маслени култури.
- 1.2. Основни активни вещества /алкалоиди, флавоноиди, етерични масла и др./ в лечебните растения;
- 1.3. Фактори, които влияят върху динамиката на основните активни вещества;
- 1.4. Класификация на лечебните растения според: (1) използваемата част; (2) предназначение; (3) продължителност на живот;

Модул 2: Етапи в култивирането на лечебни растения

- 2.1. Предимства на култивирането;
- 2.2. Избор на изходен материал;
- 2.3. Видове размножаване;
- 2.4. Избор на терен, изложение, климатичен район;
- 2.5. Видове технологични системи в земеделието /конвенционална, биологично производство, биодинамично/

Модул 3: Агротехнически техники

- 3.1. Видове обработки на почвата и основна селскостопанска техника;
- 3.2. Напояване и торене;

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

Модул 4: Специфични технологии на отглеждане по култури

- 4.1. Растения от семейство Lamiaceae (Мента; Маточина; Мащерка; Риган; Градински чай; Лавандула; Розмарин; Босилек);
- 4.2. Растения от семейство Asteraceae (Лайка; Невен; Бял равнец; Бял трън)
- 4.3. Растения от семейство Apiaceae (Ким; Кимион; Резене; Анасон)
- 4.4. Растения от други семейства (Казанлъшка роза; шипка; Жълт кантарион; Индийски татул; Валериана; Зимзелен; Блатно кокиче; Хмел)

Форми на обучение и оценяване:

Обучението в курса по „Култивиране на Лечебни растения“ включва лекции и самостоятелна подготовка. Главен акцент са основните агрономически понятия и технологии за лечебни растения. Лекционният материал се преподава посредством мултимедийни презентации. Те са богато онагледени с лични или достъпните в интернет пространството снимки и схеми. Сертификат за завършен курс се прави на базата на редовно участие на докторанта в занятията и оценка. Оценка е от текущ контрол и изпълнена курсова работа. Текущият контрол включва оценяване на участието на докторанта в дискусиите в часовете и пряката им ангажираност в поставените задачи. Окончателната оценка се оформя, като се взема под внимание оценката от текущия контрол по време на курса и изпълнение на курсовата работа в края на курса. Тежестта на всяка оценка е както следва: от текущия контрол 50% и от изпълнените задачи 50%.

Компетентности, придобити в резултат на обучението (3-5 точки):

След края на обучението си докторантите ще имат следните компетентности :

- за самостоятелно вземане на решения за оценка и избор на правилните методи за подбор на изходен материал от лечебни растения;
- за етапите на отглеждане на лечебни растения;
- за основни агротехнически понятия и дейности, необходими за култивирането на лечебни растения;
- за моделиране на факторите на средата върху динамиката на биологично активните вещества и постигане на желан химичен състав на суровината, и на високи добиви;

Литература:

1. Растениевъдство. 2019. Иванова, Р., Янчева, Х., Янчев, И., Колев, Т., Георгиева, Т., Тахсин, Н., Делибалтова, В., Кирчев, Хр., Тодоров, Ж., Севов, А. Академично издателство на Аграрния университет, Пловдив. ISBN 978-954-517-277-9.
2. Янкулов, Й. 2010. Основни ароматни растения. София: Еньовче, 228 с.
3. Атанасов, М., Недков, Н. 2004. Етеричномаслени и лекарствени култури. изд, Камия, София.
4. Николов, Ст. и кол. 2006. Специализирана енциклопедия на лечебните растения. изд. Труд, София.